T001 A HÀM I 75-Bát Nê Hoàn Q.thượng

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

873 KINH THẾ KỶ - KINH BÁT NÊ HOÀN – TRƯỜNG A HÀM I Ñöùc Phaät lieàn khoaùc y caàm baùt, cuøng chuùng ñeä töû ñoàng ñi ñeán nhaø Vuõ-xaù. Ngaøi ngoài choã cao hôn tröôùc ñaïi chuùng. Vuõ-xaù töï tay mình böng doïn thöùc aên vaø sôùt thöùc aên vaøo baùt Ñöùc Phaät. Khi aên uoáng, röûa tay xong, oâng ñöùng leân baïch Phaät: “Con ñaõ taïo phöôùc duyeân naøy, cuùi mong Ñöùc Phaät chuù nguyeän cho daân chuùng cuøng taát caû trôøi, ngöôøi ôû trong nöôùc naøy luoân luoân ñöôïc an laïc.” Ñöùc Phaät chuù nguyeän: “Phaät tuøy hyû ngöôi. Vì trôøi vaø ngöôøi maø cuùng döôøng, daãn daét daân chuùng trong nöôùc. Nhöõng ai cuùng thöùc aên cho Phaät vaø Tyø-kheo Taêng, taùn döông Chaùnh phaùp, thoï nhaän giaùo phaùp trí tueä, phuïng haønh kinh giôùi, ta ñeàu chuù nguyeän cho hoï: ‘Ñaùng kính thì bieát kính, vieäc ñaùng thôø thì bieát thôø, boá thí roäng raõi, cuøng thöông yeâu cuøng khaép, coù taâm töø bi thöông xoùt, mong cho taát caû moïi ngöôøi thöôøng ñöôïc phöôùc lôïi, thaáy ñöôïc chaùnh ñaïo’.” Ñaïi thaàn Vuõ-xaù vui möøng. Ñöùc Phaät laïi daïy: “OÂng ôû ñôøi naøy tuy maéc vieäc quan, nhöng nhôø phöôùc ñöùc naøy, veà sau chaéc chaén ñöôïc giaûi thoaùt. Neáu ai cuùng döôøng trai phaïn cho Phaät, cuøng nhöõng baäc Hieàn thieän chaân chính trì giôùi, nhôø Sa-moân chuù nguyeän, thì troïn ñôøi ñöôïc lôïi ích. “Laïi phaûi neân bieát, neáu muoán laøm quan hay chæ laø cö só, ñeàu khoâng neân coù taâm tham, khoâng neân coù taâm xa xæ, khoâng neân khôûi taâm kieâu maïn, khoâng neân coù taâm baïo ngöôïc, khoâng neân coù taâm khoaùi laïc. Boû naêm thöù taâm naøy veà sau seõ khoâng hoái haän veà nhöõng loãi laàm cuûa mình, cheát ñöôïc sanh leân coõi trôøi, töø boû toäi loãi trong neûo aùc. Ñöùc Phaät daïy xong, töø choã ngoài ñöùng daäy, ra khoûi cöûa thaønh phía Ñoâng. Vuõ-xaù goïi keû haàu baûo: “Haõy goïi cöûa thaønh naøy laø cöûa Cuø-ñaøm1, beán ñoø Ngaøi ñi qua thì goïi laø beán Cuø-ñaøm2. Khi aáy, daân chuùng coù ngöôøi ñi thuyeàn lôùn, coù ngöôøi ñi thuyeàn nhoû, coù ngöôøi ñi beø tre, coù ngöôøi duøng beø goã ñeå qua soâng raát ñoâng. Ñöùc Phaät ngoài nhaäp ñònh tö duy: ‘Ngaøy xöa, khi ta chöa thaønh Phaät, muoán qua ñaây, ta ñi treân beø goã khoâng bieát bao nhieâu laàn. Nay ta ñaõ giaûi thoaùt roài,

1.

Cuø-ñaøm moân ; Paøli: Gotama-dvaøra.

2.

Cuø-ñaøm taân ; Paøli: Gotama-titthamï.

khoâng coøn duøng beø goã aáy nöõa, cuõng khieán cho caùc ñeä töû ñöôïc xa lìa ñieàu aáy.’ Ñöùc Phaät xuaát ñònh, töï noùi baøi tuïng: Phaät laø Haûi Thuyeàn Sö, Phaùp laø caàu sang soâng; Laø coã xe Ñaïi thöøa, Ñoä heát thaûy trôøi ngöôøi. Cuõng laø ngöôøi giaûi thoaùt, Sang bôø thaønh Phaät ñaïo; Khieán taát caû ñeä töû, Giaûi thoaùt ñaït Neâ-hoaøn.3 Baáy giôø Ñöùc Phaät baûo Hieàn giaû A-nan: “Taát caû haõy ñi ñeán aáp Caâu-lôïi4. Toân giaû vaâng lôøi cuøng ñi. Ñeán nôi, ngoài döôùi moät goác caây, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Taát caû haõy laéng nghe. Haõy thoï trì giôùi

phaùp thanh tònh, neân taäp trung taâm yù tö duy, neân tu taäp ñeå phaùt huy trí hueä. Ba ñieàu aáy5 moät khi tu taäp ñaõ ñaày ñuû6, laïi xa lìa söï caáu ueá cuûa daâm noä si; ñoù goïi laø chaùnh thöùc vöôït qua tai hoïa cuûa duïc7, do vaäy, baèng töï löïc maø giaûi thoaùt, baèng nhaát taâm maø bieát raèng 'Söï sanh ñaõ döùt heát, haïnh thanh tònh ñaõ truï vöõng, ñieàu caàn laøm ñaõ laøm'8, do taùnh Hieàn thieän neân khoâng tranh caõi vôùi theá gian. Ñaõ bieát veà theá söï, phaûi töï lo thaân mình, neân ôû nôi

3. Baøi tuïng hoaøn toaøn gioáng nhau vôùi baøi tuïng ôû No.1(2) sñd.: chæ khaùc nhau moät vaøi chöõ treân caùch vieát nhöng nghóa thì ñoàng. 4. Nhö No.1(2). 5. Ba ñieàu aáy, chæ cho Giôùi, ñònh, tueä. 6. Haùn: thieàn döï kyù phong , khoâng roõ nghóa. Nhöng, tham chieáu Paøli: sìlaparibhaøvito samaødhi mahapphalo hoti: ñònh ñöôïc tu taäp cuøng vôùi giôùi thì coù keát quaû lôùn. 7. Chaùnh ñoä duïc taät ; coù leõ töông ñöông Paøli: (...) sammadeva aøsavehi vimuccati seyyathidaö kaømaøsavaø bhavaøsavaø avijjaøsavaø, "chaân chaùnh giaûi thoaùt khoûi caùc laäu, laø duïc laäu, höõu laäu, voâ minh laäu". 8. Haù n: duïng taä n thò sanh, nhaä p thanh tònh haïn h, vuï nhö öng taùc, nhi tri nhaát taâm , , , . Ñaây
laø vaên chuaån khi noùi veà moät vò chöù ng quaû A-la-haùn ; tuyeân boá boán ñieàu, vaên Haùn dòch ôû ñaây chæ coù ba. Vaên chuaå n Haùn thöôø ng gaëp nhö sau: töï tri sanh dó taän, phaïm haïn h dó laäp, sôû taùc dó bieä n, baá t thoï haä u höõu . khìòaø jaøti vusitaö brahmacariyaö kataö
karaòìyaö naøparaö itthattaøyaøti pajaønaøti.

875 KINH THẾ KỶ - KINH BÁT NÊ HOÀN – TRƯỜNG A HÀM I vaéng laëng maø tö duy beân trong, taâm yù lieàn saùng, ba thöù caáu nhieãm ñaõ tröø, lieàn ñaït ñöôïc ñaïo, taâm khoâng coøn dong ruoåi, cuõng khoâng coøn tham ñaém vöôùng maéc. Gioáng nhö vò quoác vöông laø chuû cuûa muoân daân. Tyø- kheo coù naêng löïc töï tö duy, thaáy vaïn caûnh ñeàu do taâm laøm chuû." Ñöùc Phaät cuøng Toân giaû A-nan ñi ñeán xoùm Hyû döï9 döøng chaân beân caây Kieàn-kyø10 gaàn bôø soâng. Caùc ñeä töû beøn vaøo thaønh khaát thöïc, taém röûa roài trôû veà ñaûnh leã Ñöùc Phaät vaø thöa: "Nöôùc naøy ñang coù beänh dòch khieán nhieàu ngöôøi cheát. Saùng nay chuùng con ñeàu nghe coù caùc Thanh tín só nhö: Huyeàn Ñaûm, Thôøi Tieân, Sô Ñoäng, Hoaëc Chaán, Thuïc Löông, Khoaùi Hieàn, Baù Toâng, Kieâm Ñoác, Ñöùc Xöùng, Tònh Cao, caû thaûy möôøi ngöôøi ñeàu qua ñôøi11, nhöõng ngöôøi aáy thaân cheát roài thì thaàn thöùc seõ ñi veà ñaâu?" Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: "Möôøi ngöôøi aáy ñaõ döùt boû thaàn thöùc töï nhieân, ñöôïc sanh leân treân möôøi taùm coõi Trôøi12, vaøo quaû vò Baát hoaøn, khoâng coøn sanh trôû laïi ñeå thoï phaùp theá gian nöõa. Vaû laïi, nhöõng ngöôøi cheát trong nöôùc naøy, khoâng phaûi chæ nhö vaäy. Phaät baèng thieân nhaõn quan saùt thaáy naêm traêm Thanh tín só, taát caû ñeàu nhö Nan-ñeà... ñaõ xa lìa ba thöù caáu ueá, ñoaïn tuyeät naêm ñaïo13, cheát ñeàu sanh leân ñòa vò cuûa Baát hoaøn ôû beân treân maø ñaït Neâ-hoaøn ôû ñoù. "Laïi coù ba traêm Thanh tín só, ñaõ ñoaïn tröø ba keát14, khoâng coøn daâm,

9. Hyû döï aáp ; Paøli: Naødikaø. 10. Haùn : Kieàn-kyø thoï haï ; Paøli: Ginjakaøvasatha, ngoâi nhaø lôïp ngoùi , hay nhaø gaï ch. 11. Treân laø danh saùch möôøi ngöôøi qua ñôøi ôû Hyû döï: Huyeàn Ñaûm , Thôøi Tieân , Sô Ñoäng , Hoaëc Chaán , Thuùc Löông , Khoaùi Hieàn , Baù Toâng , Kieâm Ñoác , Ñöùc Xöùng , Tònh Cao . Tham chieáu No.1(2) sñd.: ôû Na-ñaø goàm möôøi hai ngöôøi: Giaø-giaø-la, Giaø-laêng-giaø, Tyø-giaø-ñaø, Giaø-lî-thaâu, Giaù-laâu, Baø-da-laâu, Baø-ñaàu-laâu, Taåu-baø-ñaàu-laâu, Ñaø-leâ-xaù-naäu, Taåu-ñaït-leâ-xaù-ñaäu, Gia-thaâu, Gia-thaâu-ña-laâu. Xem soá hieäu 1(2), cht.41. 12. Chæ möôøi taùm taàng trôøi thuoäc Saéc giôùi. 13. Nguõ ñaïo ñoaïn ; ñaây chæ ñoaïn tröø naêm haï phaàn keát, töùc naêm loaïi keát söû phieàn naõo khieán taùi sanh Duïc giôùi; khi aáy ñöôïc goïi laø Thaùnh giaû Baát hoaøn vì khoâng coøn taùi sanh Duïc giôùi nöõa. Paøli: orambhaøgiya-samyojana. 14. Ñoaïn tam keát , ñoaïn tröø ba keát söû (Paøli: tiòòam samyojanaö parikkayaø): höõu thaân kieán (Paøli: sakkaøya-diæææhi), giôùi caám thuû (Paøli: sìlabbataparaømaøsa), nghi (Paøli: vicikicchaø), chöùng quaû Tu-ñaø-hoaøn hay Döï löu.

noä, si , thaêng leân quaû vò Taàn lai16, sau haï sanh trôû laïi haï giôùi, roài seõ 15

thaáy ñöôïc bieân vöïc taän cuøng cuûa söï khoå. “Laïi coù naêm traêm Thanh tín nöõ, ñeàu ñaõ ñöôïc boán hyû17, ñaõ döùt heát ba kieát, ñöôïc quaû Caâu caûng18, xa lìa ba coõi xaáu19, sanh trong coõi trôøi hay nhaân gian, khoâng quaù baûy laàn, lieàn ñaït ñöôïc ñaïo quaû ÖÙng chôn20.” Baáy giôø Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Caùc ngöôi noùi veà söï cheát cuûa nhöõng ngöôøi aáy nhö theá laø quaáy raày Ta! Nhöng Ta ñaõ laø Phaät, neân khoâng coøn nhaän chòu ñieàu ñoù, cuõng chaúng coøn lo sôï. Thaät laø vi dieäu! Sanh töû luoân coù luùc. “Phaøm chö Phaät xuaát hieän, tuy goïi laø sanh nôi theá gian, nhöng khoâng coù Phaät phaùp taùnh vaãn vaäy21. Vì sao vaäy? Nhö Lai ñaõ an truï phaùp taùnh, cho neân khoâng gì khoâng bieát. Ñaõ roõ veà söï sanh naøy, trình baøy phaân minh, cho neân goïi laø Dieäu. Do caùi naøy coù neân caùi kia coù, do caùi naøy khoâng neân caùi kia khoâng, do caùi naøy sanh neân caùi kia sanh, do caùi naøy dieät neân caùi kia dieät. Vì sao vaäy? “Vì tham duïc khôûi neân môùi bò voâ minh, duyeân voâ minh coù haønh, duyeân haønh coù thöùc, duyeân thöùc coù danh saéc, duyeân danh saéc coù luïc nhaäp, duyeân luïc nhaäp coù xuùc, duyeân xuùc coù thoï, duyeân thoï coù aùi, duyeân aùi coù thuû, duyeân thuû coù höõu, duyeân höõu coù sanh, duyeân sanh coù giaø cheát, buoàn saàu, khoå baát maõn, böïc boäi, ñöa ñeán toaøn boä söï khoå ñau ñöôïc taïo neân22. Höõu laø nguoàn goác cuûa sanh töû, noù seõ xoay chuyeån nhö baùnh

15.

Voâ daâm, noä, si , bò traán aùp khoâng coøn hoaït ñoäng chöù khoâng phaûi ñoaïn tuyeät; (Paøli: raøgadosamohaønam tanuttaø).

16.

Taàn lai hay coøn goïi laø Nhaát lai, Tö-ñaø-haøm (Paøli: Sakadaøgaømi, Skt.: Sakrïdaøgaømi), ngöôøi taùi sanh Duïc giôùi moät laàn nöõa môùi nhaäp Nieát-baøn.

17.

Töù hyû , töùc boán Chöù ng tònh, boán Baát hoaïi tín, hay boán Döï löu chi.
18.
Caâu caûng töù c Döï löu hay Tu-ñaø-hoaøn (Paøli: Sotapanna).
19.
Tam aùc ñaïo .
20.
ÖÙng chôn töùc A-la-haùn.
21.
Nguyeân vaên: baát Phaät phaùp tình hyû . Phaùp tình töùc phaùp taùnh;
Paøli:
dhammataø.
22.
Duïng ngöõ möôøi hai chi duyeân khôûi theo baûn Haùn naøy: duyeân baát minh haønh
, duyeân haønh thöùc , danh saéc , luïc nhaäp , caùnh laïc , thoáng ,
aùi , thoï , höõu , sanh , laõo töû öu bi khoå maïn naõo
, cuï tuùc khoå taùnh taäp .
877 KINH THẾ KỶ - KINH BÁT NÊ HOÀN – TRƯỜNG A HÀM I xe, vaän haønh khoâng bao giôø ngöøng. Do si voâ minh23 neân môùi coù sanh töû. Ví nhö khieán cho voâ minh khoâng coøn daáu veát; voâ duïc, töùc voâ minh ñaõ dieät thì haønh dieät, haønh dieät neân thöùc dieät, thöùc dieät neân danh saéc dieät, danh saéc dieät neân luïc nhaäp dieät, luïc nhaäp dieät neân xuùc dieät, xuùc dieät neân thoï dieät, thoï dieät neân aùi dieät, aùi dieät neân thuû dieät, thuû dieät neân höõu dieät, höõu dieät neân sanh dieät, sanh dieät neân giaø cheát, buoàn saàu, khoå naõo, ñöa ñeán toaøn boä khoái khoå ñau ñöôïc taïo thaønh ñeàu bò tieâu dieät. “Cho neân tröôùc ñaây Ta ñaõ noùi, keû si meâ thì coù sanh töû, ngöôøi trí tueä giöõ ñaïo neân khoâng coøn sanh töû nöõa. Haõy suy nieäm veà ñieàu aáy, phaûi kieàm cheá taâm mình môùi khoâng coøn rôi vaøo ñöôøng sanh töû nöõa. “Laïi nöõa neáu muoán gaàn vôùi ñaïo neân coù boán ñieàu hoan hyû24, phaûi kheùo suy tö, thöïc haønh: “Nieäm Phaät, yù hoan hyû, khoâng xaû ly25. “Nieäm Phaùp, yù hoan hyû, khoâng xaû ly. “Nieäm Chuùng, yù hoan hyû, khoâng xaû ly. “Nieäm Giôùi, yù hoan hyû, khoâng xaû ly. “Nieäm veà boán ñieàu hoan hyû naøy, khieán luoân ñaày ñuû, töï thaáy roõ, mong ñaït chaùnh ñaïo, doác caàu giaûi thoaùt, chaéc chaén coù theå ñoaïn tröø ba ñöôøng aùc laø ñòa nguïc, suùc sanh vaø quyû thaàn26, daãn ñeán laø ñaït ñöôïc quaû vò Caâu caûng, khoâng bò ñoïa vaøo caùc coõi aùc, chæ coøn sanh laïi ôû coõi trôøi, ngöôøi khoâng quaù baûy laàn, laø giaûi thoaùt khoûi moïi khoå ñau.” Ñöùc Phaät baûo Hieàn giaû A-nan ñi ñeán nöôùc Duy-da-ly27. Hieàn giaû lieàn vaâng lôøi cuøng ñi. Ñöùc Phaät vaøo thaønh Caâu-lôïi-lòch28, roài döøng chaân trong vöôøn xoaøi cuûa kyõ nöõ29 ôû ngoaøi thaønh. Naïi nöõ30 nghe Ñöùc Phaät cuøng caùc ñeä töû töø nöôùc Vieät-kyø ñeán, lieàn söûa soaïn xe coä, y phuïc, cuøng naêm traêm nöõ ñeä töû ñoàng ra khoûi thaønh, ñi ñeán vöôøn xoaøi muoán ñöôïc gaëp vaø leã baùi. Ñöùc Phaät töø xa troâng

thaáy naêm traêm ngöôøi nöõ ñeán, lieàn baûo caùc

23.

Nguyeân Haùn: si baát minh .

24.

Xem cht.51.

25.

Haùn: yù hyû baát ly , caùch dòch vaø hieåu khaùc cuûa baát hoaïi tín, hay chöùng tònh; Paøli: avecca-pasaøda.

26.

Haùn: quyû thaàn ; ñaây chæ ngaï quyû.

27.

Duy-da-ly quoác ; No.1(2): Tyø-xaù-ly.

28.

Caâu-lôïi-lòch thaønh ; No.1(2) Caâu-lôïi.

29.

Haùn: Naïi thò vieân , khu vöôøn cuûa Naïi nöõ; xem cht. döôùi.

30.

Naïi nöõ ; No.1(2) daâm nöõ Am-baø-baø-leâ; Paøli: Ambapaøli.

Tyø-kheo: “Khi thaáy hoï taát caû ñeàu phaûi thu nhieáp taâm yù, noäi quaùn, phaûi töï giöõ ñoan nghieâm taâm. Nhöõng y phuïc cuøng trang söùc cuûa hoï gioáng nhö caùi bình veõ, tuy beân ngoaøi maøu saéc ñeïp ñeõ, nhöng beân trong toaøn chöùa nhöõng thöù dô nhôùp hoâi thoái. Neân bieát caùc ngöôøi con gaùi ñeïp ñeàu laø nhöõng caùi bình veõ vöøa noùi. Ngöôøi haønh ñaïo thì khoâng neân ñeå chuùng meâ hoaëc, cho neân phaûi tích cöïc cheá ngöï31, taäp trung tö duy32 vaøø phaân bieät33. Naøng Naïi nöõ naøy ñeán ñaây cuõng laø ñeå nghe ta chæ daïy. “Sao goïi laø phaûi tích cöïc cheá ngöï? Laø neáu phaùp aùc ñaõ sanh thì phaûi ñoaïn tröø lieàn, tinh taán thöïc hieän, töï giöõ laáy taâm yù cho ñoan nghieâm. Neáu phaùp aùc chöa sanh thì ñöøng cho sanh, tinh taán thöïc hieän, töï thu nhieáp taâm yù cho ñoan nghieâm. Neáu phaùp laønh chöa sinh thì khieán noù phaùt sanh, tinh taán thöïc hieän, töï giöõ vöõng taâm yù cho ñoan nghieâm. Neáu phaùp laønh ñaõ sanh, laäp chí ñöøng queân, khieán noù luoân taêng tröôûng, tinh taán thöïc hieän, töï giöõ taâm yù mình cho ñoan nghieâm. Ñoù laø ñieàu phaûi laøm. Thaø bò gaân coát chaët ñöùt, thaân theå bò tan naùt, chôù ñöøng theo voïng taâm maø laøm aùc. Ñoù goïi laø kieân quyeát kieàm cheá voïng taâm. “Sao goïi laø taäp trung tö duy? Laø quaùn thaân treân noäi thaân34, quaùn thaân treân ngoaïi thaân; quaùn noäi ngoaïi thaân, tö nieäm phaân bieät, ñoaïn tröø, khoâng xao laõng35. Haõy quaùn thoï treân caûm thoï beân trongïï36; quaùn thoï treân caûm thoï beân ngoaøiï, quaùn thoï treân noäi ngoaïi thoï, tö nieäm phaân bieät ñoaïn tröø, yù khoâng xao laõng. Haõy quaùn taâm treân noäi taâm37, quaùn taâm treân ngoaïi taâm, quaùn taâm treân noäi ngoaïi taâm, tö nieäm phaân bieät ñoaïn tröø, taâm yù khoâng xao laõng. Haõy quaùn phaùp treân noäi phaùp, quaùn phaùp treân ngoaïi phaùp; quaùn phaùp treân noäi ngoaïi phaùp, tö nieäm phaân bieät,

ñoaïn

31. Haùn: Kieän cheá , “maïnh meõ maø cheá ngöï”; ñaây chæ Boán chaùnh caàn hay chaùnh ñoaïn, nghò löïc tu taäp; Paøli: cattaøro sammappadhaønaø. 32. Chí-duy ; ñaây chæ Boán nieäm xöù; Paøli: Cattaøro sati-paæææhaønaøni. 33. Xem cht. döôùi. 34. Haùn: duy noäi thaân tuaàn thaân quaùn . 35. Haùn: tö nieäm phaân bieät, ñoaïn, baát söû yù . Tham chieáu No.1(2): tinh caàn khoâng bieáng nhaùc, öùc nieäm khoâng queân, tröø boû tham öu ôû ñôøi. 36. Haùn: duy noäi thoáng tuaàn thoáng quaùn , “quaùn thoï treân (noäi) thoï”. 37. Haùn: duy noäi yù tuaàn yù quaùn . Nhaän xeùt, caùc nôi khaùc, veà Boán nieäm xöù , chæ quaùn thaân môùi coù quaùn noäi thaân, ngoaïi thaân vaø noäi ngoaïi thaân. Ba nieäm xöù coøn laïi khoâng phaân bieät noäi ngoaïi.

879 KINH THẾ KỶ - KINH BÁT NÊ HOÀN – TRƯỜNG A HÀM I tröø, taâm yù khoâng xao laõng. Ñoù goïi laø chí duy. “Sao goïi laø phaân bieät38? Bieát tröôøng hôïp neân laøm; tröôøng hôïp khoâng neân laøm. Vì tuøy theo tröôøng hôïp chaân chaùnh maø thöïc haønh rieâng bieät, ñoù goïi laø phaân bieät. “Phaøm ai coù theå tích cöïc cheá ngöï, taäp trung tö duy vaø phaân bieät thì ñoù laø ngöôøi coù söùc maïnh, chaúng phaûi chæ nhöõng traùng só coù theå löïc doài daøo môùi laø ngöôøi coù söùc maïnh. Neáu ai coù theå boû aùc theo thieän thì goïi ñoù laø ngöôøi coù söùc maïnh toái thöôïng. “Töø khi Ta caàu quaû vò Phaät ñeán nay, ñaõ töï chieán ñaáu vôùi taâm39 mình trong voâ soá kieáp, nhôø khoâng nghe theo taâm taø neân nay môùi ñaït ñöôïc quaû vò Phaät nôi theá gian vaø cuõng coù theå an nghæ. Taâm yù cuûa caùc ngöôi töø laâu ñaõ ôû trong choã baát tònh, phaûi töï vöôn leân, döùt saïch taâm yù aáy ñeå thoaùt khoûi caùc khoå. Neáu thaáy nhöõng ngöôøi nöõ ñeán, haõy nhö lôøi daïy cuûa Ta.” Baáy giôø, Naïi nöõ ñi ñeán, cung kính ñaûnh leã Ñöùc Phaät roài ñöùng qua moät beân. Ñöùc Phaät hoûi: “Hieän giôø, yù ngöôøi nöõ caùc ngöôi theá naøo?” Thöa: “Chuùng con ñaõ thoï laõnh ôn ñöùc lôùn cuûa Phaät, ñöôïc nghe giaùo phaùp khieán cho keû ngu si tænh ngoä, sôùm toái luoân töï caên daën loøng mình khoâng daùm coù taâm taø nöõa. Ñöùc Phaät baûo Naïi nöõ: “Ngöôøi naøo ham thích taø daâm, thì coù naêm ñieàu toån haïi: “1. Nhieàu tieáng khoâng toát. “2. Bò pheùp vua theo doõi. “3. OÂm loøng lo sôï, coù nhieàu nghi ngôø. “4. Cheát bò ñoïa vaøo ñòa nguïc. “5. Toäi trong ñòa nguïc heát roài phaûi thoï thaân hình suùc sanh. Taát caû ñieàu ñoù do duïc maø ra, haõy töï dieät tröø taâm duïc. “Ngöôøi naøo khoâng taø daâm thì coù naêm ñieàu laøm cho phöôùc ñöùc taêng tröôûng:

38. Haùn: phaân bieät . Tham chieáu No.1(2) “10. Kinh Thaäp Thöôïng”: Theá naøo laø hai tri phaùp? Bieát thò xöù vaø phi xöù. Tham chieáu Paøli, D.iii. Sangìti-sutta: æhaønakusalataø ca aæææhaønakusalataø ca. 39. Haùn: döõ taâm traùnh .

“1. Ñöôïc nhieàu ngöôøi khen ngôïi. “2. Khoâng sôï pheùp nöôùc theo doõi. “3. Thaân ñöôïc an oån. “4. Luùc cheát ñöôïc sanh leân trôøi. “5. Ñöôïc ñaïo Neâ-hoaøn thanh tònh. “Do ñoù, töï mình caàn phaûi nhaøm chaùn nhöõng tai hoïa do duïc sanh ra. Nöõ nhaân sanh beänh, nguyeät kyø baát tònh, luoân bò goø boù, troùi buoäc, ñaùnh ñaäp, khoâng ñöôïc töï do. Neáu thoï nhaän, thöïc haønh kinh luaät thì coù theå ñaït ñöôïc

ñaïo thanh tònh nhö Phaät.” Ñöùc Phaät thuyeát phaùp, giaûng noùi nhieàu phaùp yeáu cho Naïi nöõ nghe. Naøng raát vui möøng, töø choã ngoài ñöùng daäy, quyø moïp, baïch Phaät: “Con muoán baøy bieän caùc thöù ñoà aên thöùc uoáng thònh soaïn, cuùi mong Ñöùc Phaät cuøng Thaùnh chuùng ñoàng theå hieän oai thaàn haï coá.” Ñöùc Phaät im laëng nhaän lôøi. Naïi nöõ lieàn ñaûnh leã roài lui ra veà. Naøng ñi chöa laâu thì caùc toäc hoï cao quyù ôû Duy-da-ly, coù caùc Ly-xa40, nghe Ñöùc Phaät cuøng caùc ñeä töû ñeán, caùch thaønh baûy daëm, hoï lieàn vaâng theo oai thaàn cuûa vua, söûa soaïn loaïi xe boán maøu, ñi tôùi, muoán ñöôïc yeát kieán Ñöùc Phaät. Trong caùc Ly-xa coù ngöôøi cöôõi ngöïa xanh, xe xanh, aùo xanh, loïng xanh, côø phöôùn xanh, ñaùm quan thuoäc ñeàu duøng maøu xanh. Coù ngöôøi cöôõi ngöïa vaøng, xe vaøng, y vaøng, loïng vaøng, côø phöôùn vaøng, ñaùm quan thuoäc ñeàu duøng maøu vaøng. Coù ngöôøi cöôõi ngöïa ñoû, xe ñoû, aùo ñoû, loïng ñoû, côø phöôùn ñoû, ñaùm quan thuoäc ñeàu duøng maøu ñoû. Coù ngöôøi cöôõi ngöïa traéng, xe traéng, y phuïc traéng, loïng traéng, côø phöôùn traéng, ñaùm quan thuoäc ñeàu duøng maøu traéng. Ñöùc Phaät thaáy ñoaøn xe, ngöïa cuøng haøng möôøi vaïn ngöôøi chaät caû ñöôøng ñi ñeán, lieàn baûo caùc Tyø-kheo: “Caùc vò muoán thaáy ñaùm thò tuøng ra vaøo nôi vöôøn cuûa Thieân ñeá41 treân coõi trôøi Ñao-lôïi nhö theá naøo thì ñoaøn ngöôøi ôû ñaây cuõng nhö vaäy, khoâng khaùc.” Caùc Ly-xa ñeán ñeàu xuoáng xe ñi boä, vaøo vöôøn xoaøi ñaûnh leã ñöùc Phaät xong thì ngoài qua moät beân. Ñöùc Phaät thuyeát phaùp, giaûng daïy, chæ

40. Ly-xa No.1(2), Leä-xa; Paøli: Licchavi, thuoäc boä toäc Vajji, moät boä toäc huøng maïnh vaøo thôøi baáy giôø ôû Vesaøli (Tyø-xaù-ly). 41. Thieân Ñeá , töù c Thieân Ñeá Thích; Paøli: Sakka Devaø Indaønam.

 baøy phaùp yeáu moïi ngöôøi nghe. Coù moät ngöôøi teân laø Tònh Kyù42, töø choã ngoài ñöùng daäy, söûa laïi y phuïc, höôùng veà Ñöùc Phaät töï trình baøy: “Moãi khi nghe coâng ñöùc cuûa Phaät, to lôùn voøi voïi, treân trôøi, döôùi trôøi khoâng ai laø khoâng ngöôõng moä, kính phuïc. Con thöôøng ôû choã mình, sôùm toái luoân kính ngöôõng, laïi ñöôïc giaùo hoùa theo neûo thanh tònh, cho neân khoâng daùm khoâng ñeå yù ñeán.” Ñöùc Phaät baûo Tònh Kyù: “Nhöõng ngöôøi hieàn trí trong thieân haï môùi bieát kính Phaät. Heã ai kính Phaät lieàn ñöôïc phöôùc ñöùc, khi cheát ñeàu ñöôïc sanh leân coõi trôøi, khoâng ñoïa vaøo ñöôøng aùc.” Baáy giôø, Tònh Kyù noùi baøi keä khen ngôïi Phaät: Kính gaëp Ñaáng Phaùp Vöông, Taâm chaùnh, ñaïo löïc an, Phaät laø Baäc Toái Thaéng, Danh neâu nhö nuùi Tuyeát, Nhö hoa saïch, khoâng nghi, Nhö gaàn höông hoan hyû, Ngaém thaân Ngaøi khoâng chaùn, Saùng choùi nhö traêng raèm, Trí Phaät thaät cao dieäu, Saùng toûa khoâng chuùt buïi, Xin giöõ giôùi thanh tín, Töï quy y Tam Toân. Luùc naøy, trong soá ñoâng ñang ngoài quanh coù naêm traêm vò tröôûng giaû ñeàu côûi aùo choaøng quyù giaù cuûa mình taëng cho Tònh Kyù. Tònh Kyù nhaän laáy caùc taám aùo choaøng quyù giaù aáy ñeán tröôùc Ñöùc Phaät, baïch: “Nhöõng vò gia chuû naøy nghe lôøi giaûng noùi veà caùc phaùp thieän cuûa Ñöùc Phaät neân raát hoan hyû, cuøng nhau ñem naêm traêm aùo choaøng quyù giaù naøy daâng leân cuùng döôøng Ñöùc Theá Toân, mong Ngaøi thöông xoùt maø thoï nhaän.” Ñöùc Phaät

nhaän xong lieàn baûo: “Caùc vò Hieàn só neân bieát! Phaät laø Nhö Lai, Chí Chaân, Ñaúng Chaùnh Giaùc, Minh Haïnh Thaønh, Thieän Theä, Theá Gian Giaûi, Voâ Thöôïng Só, Ñaïo Phaùp Ngöï, Thieân Nhaân Sö, Phaät, Chuùng Höïu, xuaát hieän ôû theá gian, coù

42. Tònh kyù (?).

naêm phaùp töï nhieân raát khoù coù ñöôïc. Nhöõng gì laø naêm? Phaät xuaát hieän giaùo hoùa khaép moïi nôi choán, keå caû caùc haøng Ñeá Thích, Phaïm vöông, Sa-moân, Phaïm chí, roàng, thaàn, ñeá vöông; duøng trí tueä töï nhieân, theå hieän söï chöùng ñaéc nôi theá gian, khai môû, giaûng noùi ñaïo chaân thaät, lôøi noùi ñaàu cuõng thieän, lôøi noùi giöõa, lôøi noùi cuoái cuõng ñeàu thieän, ñaày ñuû yù nghóa thieát yeáu, thanh tònh, roát raùo. Taát caû ñeàu ñöôïc dieãn ñaït roõ raøng. Ñoù laø phaùp töï nhieân khoù coù ñöôïc thöù nhaát. Phaät noùi kinh cho khaép moïi ñoái töôïng, ngöôøi nghe ñeàu hoan hyû, tin hoïc, ñoïc tuïng, khieán cho thaân, mieäng, yù ñöôïc ñoan nghieâm boû taø theo chaùnh. Ñoù laø phaùp töï nhieân khoù coù ñöôïc thöù hai. Daân chuùng khaép nôi nghe kinh phaùp cuûa Phaät, taâm yù ñöôïc khai môû, tö duy caøng saâu xa, ñeàu ñaït ñöôïc trí tueä saùng suoát. Ñoù laø phaùp töï nhieân khoù coù ñöôïc thöù ba. Muoân ngöôøi nghe lôøi chæ daïy cuûa Phaät, phaàn nhieàu ñeàu toân kính, thöïc hieän, nhôø ñaáy thoaùt khoûi ba coõi aùc, sanh nôi coõi trôøi, ngöôøi, ñaït ñöôïc lôïi ích lôùn. Ñoù laø phaùp töï nhieân khoù coù ñöôïc thöù tö. Muoân ngöôøi ñöôïc nghe giaùo phaùp thaâm dieäu, uyeân aùo cuûa Phaät, hieåu ñöôïc nguoàn goác, duyeân côù cuûa sanh töû, ñoaïn tröø haún tham duïc, ñeàu ñöôïc giaûi thoaùt. Haïng tinh taán thöù nhaát ñaït ñöôïc ñaïo quaû ÖÙng chôn, haïng tinh taán thöù nhì thì ñöôïc ñaïo quaû Baát hoaøn, haïng tinh taán thöù ba ñöôïc ñaïo quaû Taàn lai, haïng tinh taán thöù tö thì ñöôïc ñaïo quaû Caâu caûng. Ñoù laø phaùp töï nhieân khoù coù ñöôïc thöù naêm. “Phaøm con ngöôøi ñoái vôùi Ñöùc Phaät phaûi coù loøng nhôù töôûng ñeàn ñaùp duø laø cuùng döôøng chuùt ít ñieàu laønh cuõng ñaït ñöôïc phöôùc lôùn, khoâng bao giôø laø voâ ích. Cho neân, naøy Tònh Kyù, haõy töï mình gaéng söùc hoïc hoûi ñeå ñaït ñöôïc ñieàu aáy.” Ñöùc Phaät neâu daïy nhö vaäy xong, caùc Ly-xa töø choã ngoài ñöùng daäy, söûa laïi y phuïc, chaép tay thöa: “Chuùng con muoán cung thænh Ñöùc Phaät vaø Thaùnh chuùng thoï trai, nhöng Naïi nöõ ñaõ thænh tröôùc, mong raèng sau naøy chuùng con seõ ñöôïc môøi Ñöùc Phaät. Hieän nay chuùng con coù nhieàu vieäc phaûi trôû veà, vaäy chuùng con xin caùo töø.” Ñöùc Phaät daïy: “Neân bieát thôøi”. Khi aáy, caùc Ly-xa lieàn cung kính ñaûnh leã Ñöùc Phaät, nhieãu quanh ba voøng roài ra ñi.

883 KINH THẾ KỶ - KINH BÁT NÊ HOÀN – TRƯỜNG A HÀM I Naïi nöõ thì suoát ñeâm söûa soaïn nhöõng moùn aên ñaëc bieät, trang trí phoøng oác, buoåi saùng saép ñaët choã ngoài, naèm, xong xuoâi roài ñi ñeán baïch Ñöùc Phaät: “Trai phaïn ñaõ doïn xong, mong Baäc Thaùnh bieát thôøi.” Ñöùc Phaät cuøng caùc ñeä töû ñoàng ñi ñeán nhaø Naïi nöõ. Ngaøi an toïa choã ngoài cao tröôùc ñaïi chuùng, Naïi nöõ töï tay muùc doïn, daâng cuùng. Buoåi thoï trai xong, Naïi nöõ böng nöôùc röûa tay roài laáy moät caùi gheá nhoû ngoài tröôùc Ñöùc Phaät, muoán hoûi phaùp. Ñöùc Phaät daïy: “Ñôøi

ta nhôø öa thích boá thí, veà sau khoâng heà coù oaùn sôï, phaàn nhieàu ñöôïc tieáng khen, tieáng laønh ngaøy moät nhieàu, ñöôïc moïi ngöôøi kính yeâu. Con ngöôøi khoâng keo kieät, laáy nhaân töø laøm trí, nhö vaäy laø khoâng bò caáu nhieãm, ñöôïc an oån, ñöôïc sanh leân coõi trôøi, cuøng ñöôïc moïi an laïc vôùi chö Thieân.” Ñöùc Phaät vì Naïi nöõ thuyeát giaûng, chæ daãn phaùp yeáu, khieán taát caû ñeàu hoan hyû. Ñöùc Phaät baûo Hieàn giaû A-nan cuøng ñi ñeán aáp Truùc-phöông43, döøng chaân caïnh nôi röøng caây, phía Baéc thaønh. Naêm aáy thoân Truùc-phöông bò ñoùi keùm, luùa thoùc khan hieám. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Hieän nay ôû ñaây ñang luùc ñoùi keùm, vieäc khaát thöïc khoù khaên, caùc vò neân phaân boå ñi ñeán caùc thoân xoùm cuûa caùc nöôùc Duy-da vaø Vieät-kyø, coù theå nhöõng nôi ñoù luùa thoùc doài daøo hôn. Haõy nghe lôøi chæ daãn vaø thöïc hieän ñi.”

43. Truùc phöông ; No.1(2), Truùc laâm. Trong baûn Paøli, Phaät töø vöôøn Ampaøli ñeán laøng Beluva.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.